

Capeta

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 730

vineri 22 noiembrie 1963

8 pagini 25 bani

UN VEAC DE EXISTENȚĂ

A SCOLII MEDII „NICOLAE BALCESCU” DIN BRAILA

SĂRBĂTOARE

Intinderi tainice și sălbatice de bălți dormind tăcute sub straja sălcilor, o cetate străveche, cu capetele străzilor îndoite în semicercuri sprijinite de malurile Dunării, careia umilința de raia turcească purtată îndelungă vreme îi kăsase un pronunțat iz orientat... Așa apare în memorie pitoreasca imagine a Brăilei de altă dată, imagine care se potrivește începuturilor școlii medii „Nicolae Bălcescu”.

Pe atunci, acum o sută de ani, școala aceasta a luat ființă — în urma unor repetate intervenții ale conducerii orașului și ale camerei de comerț — cu titlul de „școală reală comercială”. Era prima de acest fel din oraș și se afla sub conducerea unui anume Ștefan Sava, care a lucrat la început cu doi și apoi cu trei profesori. Cursurile s-au deschis cu două clase. S-au adăugat apoi, în doi ani la rând, încă două. Elevi puțini, condiții vitrege. Cum bugetul depindea de bunul plac al membrilor municipalității, școala rămânea mereu fără combustibilul necesar. Iar de material didactic, nici pomeneală.

Dar și în aceste condiții școala care mai târziu (la 1895) a căpătat numele marelui luptător revoluționar democrat Nicolae Bălcescu a purtat totuși sus stindardul luptei pe frontul culturii. Vreme îndelungată ea a reprezentat singurul liceu real din țară. Educați și îndrumați de profesori de prestigiu, cum a fost directorul Vasile Goraș, care a muncit aici aproape o jumătate de veac, numeroși elevi au dat după absolvire strălucite dovezi ale pregătirii căpătate în răstimpul petrecut pe băncile școlii. Savantul Gh. Munteanu-Murgoi, poetul Panait Cerna, scriitorul Anton Bacalbașa, dramaturgul Mihail Sebastian, acad. P. Panaitescu Perpessicius, Victor Ilcovici, om de știință emerit și mulți alții reprezintă fondul de aur al acestei școli, mândria celor mai frumoase dintre realizările ei.

În decursul celor zece decenii de existență viața școlii a cunoscut, bineînțeles, numeroase transformări, dar hotărâtoare pentru destinele ei a fost transformarea adusă de instaurarea regimului democrat-popular. Dacă în răstimp de 81 de ani — din anul înființării și până în 1944 — au absolvit școala 2093 de elevi, numai în 19 ani, între 1944 și 1963, s-au înregistrat 2386 de absolvenți. Școala deschisă cu două clase și doi profesori are acum 32 de clase și peste 40 de profesori, care instruiesc și educă 1148 de elevi. Aceștia au la dispoziție un local spațios, frumos, dotat cu mobilier corespunzător, laboratoare bine înzestrate, un muzeu de științe naturale, o bibliotecă în care se găsesse peste 1600 de volume.

La sărbătoarea centenarului școala și-a întâmpinat oaspeții mândră de realizările ei, de înflorirea la care a ajuns. În cinstea ei, în fața unei estrade erau sute și sute de absolvenți, de elevi, părinți, profesori. Toți au salutat cu entuziasm apariția la tribună a ministrului învățămîntului, a reprezentanților organelor locale

de partid și de stat. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de profesora Stela Dumitrescu, directoarea școlii.

„Școala noastră — a arătat tov. Dumitrescu — trăiește astăzi un eveniment cu totul deosebit: sărbătorirea a 100 de ani de existență. Aniversarea centenarului școlii noastre reprezintă totodată o importantă sărbătoare în viața culturală a orașului Brăila. Bătrînul așezământ de cultură „Nicolae Bălcescu”, reintinerit astăzi ca niciodată, și-a deschis larg porțile pentru a cuprinde emoționanta întîlnire a colectivului său de profesori și elevi cu mulți dintre foștii profesori și elevi, reprezentanți de valoare ai generațiilor crescute și educate în această școală”.

După ce a făcut un scurt istoric al dezvoltării școlii în cei 100 de ani de existență tov. Dumitrescu a încheiat spunînd următoarele: „Cu această fericită ocazie a sărbătoririi centenarului școlii medii „Nicolae Bălcescu”, în numele colectivului de conducere a școlii, adresez cadrelor didactice, elevilor și personalului administrativ și de serviciu calde felicitări și urări de noi și frumoase succese în îndeplinirea cu onoare a sarcinilor legate de educarea tinerelor generații. Profesorii de la cursurile de zi și seara, în acest moment istoric pentru școala noastră, își reînnoiesc angajamentul de a se strădui să promoveze cadre dintre cele mai bine pregătite pentru a răspunde cu cinste sarcinilor mărețe pe care le ridică actuala etapă a construcției socialiste din patria noastră și perspectivele luminoase ale comunismului”.

Au luat apoi cuvîntul tovarășii Marius Arghiropol, vicepreședinte al sfatului popular al orașului Brăila, și Nicolae Dan, secretar al comitetului orășenesc de partid, care s-au referit pe larg atît la dezvoltarea școlii medii „Nicolae Bălcescu”, la condițiile pe care le cunoaște ea astăzi, în anii puterii populare, la rezultatele obținute în munca de educare a elevilor, cît și la succesele dobîndite în domeniul instrucției și educației de către toate școlile din oraș.

Elevul Clonda Ionel din clasa a XI-a a vorbit în numele elevilor școlii despre hotărîrea lor de a învăța cît mai bine pentru a contribui, prin elanul lor tineresc, la măreața luptă pentru desăvîrșirea construcției socialismului.

A urmat apoi o vizită prin sălile de clasă, vizită edificatoare pentru grija ce se acordă astăzi învățămîntului. Cu atît mai concludente au devenit prin comparație imaginile și documentele oferite privirii vizitatorilor de expoziția memorială organizată cu acest prilej — scrisori, ilustrații, acte care certifică nepăsarea autorităților din trecut față de învățămînt, ca și abnegația unor

(Continuare în pag. 2-a)

Prezidiul adunării festive

Cuvîntul rostit de tov. acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului

Stimați tovarăși și tovarășe,
Dragi elevi și eleve,

În anii puterii populare, datorită prețurii pe care partidul și guvernul o acordă științei și culturii, evocarea evenimentelor de seamă din trecutul învățămîntului a devenit o tradiție a școlii noastre noi. Sărbătorirea centenarului școlii medii din Blaj, al școlii medii „Matei Basarab” din București, al școlii medii din Năsăud, precum și alte aniversări au oferit prilejuri de a pune în lumină momente importante din îndelungata istorie culturală a poporului nostru.

Astăzi participăm cu deosebită bucurie la sărbătorirea a 100 de ani de la înființarea liceului „Nicolae Bălcescu”, liceu care și-a dobîndit în decursul timpului un binemeritat renume.

Crearea unei școli secundare într-unul din cele mai importante porturi dunărene, cu un veac în urmă, a constituit un eveniment cultural important. Și este demn de amintit că școala înființată în anul 1863 continuă existența altei școli mai mici, înființată încă din 1831 — la mai puțin de doi ani de cînd Brăila încetase de a mai fi raia turcească. Școala înființată în anul 1863 s-a făcut repede cunoscută ca un liceu de valoare, cu serioase tradiții de muncă, mulți dintre absolvenții ei ajungînd distinși oameni de știință, artă și literatură. Din anul 1895 a purtat cu cinste numele marelui luptător revoluționar Nicolae Bălcescu.

În timpul regimului burghezo-moșieresc, școlile din țara noastră — deci și școala din Brăila — au cunoscut numeroase dificultăți în calea dezvoltării lor și a îndeplinirii adevăratei lor meniri, aceea de a servi interesele maselor largi ale poporului. Taxele școlare erau mari, cărțile erau scumpe, condițiile materiale pentru funcționarea școlilor nu erau asigurate.

După ce clasa muncitoare a cucerit puterea, școala din patria noastră a fost așezată pe temelii noi. Prin grija Partidului Muncitoresc Român și a Guvernului Republicii Populare Romine învățămîntul a devenit un bun al întregului popor. S-au pus bazele unui învățămînt realist-științific. Astăzi, în toată țara, școala noastră de cultură generală pregătește aproape 3,5 milioane de copii și tineri în spiritul muncii creatoare, însuflindu-le cele mai

înalte idealuri ale epocii noastre — idealurile socialismului și comunismului.

Generațiile actuale au fericirea de a trăi într-un stat socialist, în care s-au creat condiții ca fiecare tînar să-și poată dezvolta aptitudinile și îndeplini aspirațiile. Visurile atîtor generații din trecut sînt pe deplin realizabile astăzi.

Înfăptuirea învățămîntului general de 8 ani, obligatoriu și gratuit, dezvoltarea continuă a învățămîntului mediu de cultură generală și a școlilor de toate gradele situează țara noastră între țările cele mai avansate din lume pe tărîmul învățămîntului.

Numărul elevilor care frecventează cursurile învățămîntului mediu în toată țara este în acest an școlar de 9 ori mai mare decît numărul elevilor din anul școlar 1938-39, ceea ce constituie o dovadă grăitoare a ritmului rapid în care s-a dezvoltat școala în regimul nostru. Numai în acest an au fost tipărite circa 22 milioane de cărți școlare; din acestea, aproape 18 milioane au fost distribuite gratuit elevilor din clasele I-VII.

În vederea desfășurării în condiții cît mai bune a învățămîntului, școlile primesc mari cantități de material didactic. Astfel, numai în anul 1963 s-a alocat în acest scop un fond de peste 40 milioane lei. De asemenea, spațiul de învățămînt crește continuu. Cele 4500 de noi săli de clasă date în folosință în acest an, alături de celelalte 20000 construite în ultimii 10 ani asigură cuprinderea unui număr mercur sporit de elevi.

Toate acestea vădese grija și dragostea deosebită pe care partidul și guvernul le poartă pentru copiii oamenilor muncii din patria noastră, pentru ridicarea învățămîntului pe culmi neatînsse în trecut.

În pas cu dezvoltarea întregului nostru învățămînt, și școala medie „Nicolae Bălcescu” din Brăila a înregistrat succese deosebite. În ultimii 18 ani, școala al cărei centenar îl serbăm azi a dat mai mulți absolvenți decît în toți cei peste 80 de ani anteriori anului 1944; numărul cadrelor didactice a crescut, laboratoarele au fost dotate cu utilaje și aparatură modernă.

Școala numără cu legitimă mîndrie printre absolvenții ei oameni care au o contribuție de seamă la

(Continuare în pag. 2-a)

UN VEAC DE EXISTENȚĂ

A SCOLII MEDII „NICOLAE BĂLCESCU” DIN BRĂILA

Cuvîntul tov. acad. Ștefan Bălan,
ministrul învățămîntului

(Urmare din pag. 1)

Dezvoltarea economiei și culturii socialiste din țara noastră. A avut și are dascăli de valoare și oameni de știință cu care ne mandrim. Cu adîncă recunoștință ne gîndim la acești dascăli ai noștri, prin a căror muncă perseverentă și creatoare s-a format renumele școlii.

Și peisajul orașului s-a schimbat. Brăila de odinioară a devenit un mare centru industrial, cu mari și numeroase întreprinderi aparținînd industriei metalurgice, chimice, industriei lemnului și materialelor de construcții, industriei textile, alimentare și altor ramuri ale industriei. Școlile și celelalte instituții social-culturale s-au înmulțit, iar frumoasele blocuri de locuințe dau un farmec nou orașului.

În acest cadru nou, de însemnate realizări, în atmosfera de muncă entuziastă și creatoare pe care o cunoaște orașul Brăila, crește și rolu școlii „Nicolae Bălcescu”, căreia îi revine sarcina de cînstă de a forma tineri bine pregătiți, cu un larg orizont de cultură generală, corespunzător nevoilor patriei noastre socialiste.

Evocarea trecutului și a succesorilor liceului „Nicolae Bălcescu” trebuie să constituie pentru tinere-

tul școlar un puternic îndemn la muncă, un îndemn pentru a îmbogăți realizările valoroase ale înaintașilor lor.

Întîlnirea cu foștii elevi și profesori ai școlii sîntem siguri că va face să crească în inimile voastre, dragi elevi și eleve, respectul și mîndria față de școala în care învățați, va adînci dragostea voastră pentru partid și pentru patria socialistă, care vă asigură condiții de viață și învățatură cum nu au existat în trecut.

Aveți datoria patriotică de a învăța cu sîrguință, de a dovedi prin rezultatele la învățatură și prin comportarea voastră că sînteți demni de dragostea și încrederea pe care v-o acordă partidul și statul nostru. Avem toată convingerea că profesorii și elevii școlii medii „Nicolae Bălcescu” vor obține și în viitor noi și importante realizări.

Cu prilejul acestei sărbători permiteți-mi tovărășe și tovarăși — cetățeni ai orașului Brăila, profesoare și profesori, elevi și elevi ai școlii medii „Nicolae Bălcescu” — ca, în numele Ministerului Învățămîntului, să vă felicit călduros, pentru activitatea dv. rodnică și să vă urez sănătate și noi succese în muncă. La aceste urări dați-mi voie să alătur, cu emoție, și urările mele personale, de fost elev al acestei strălucite școli.

Foștii elevi își amintesc de locul pe care îl ocupau altădată în bănci

elevilor în care, spre deosebire de filantropismul demagogic obișnuit pe acea vreme, copiii lipsiți de mijloace erau ajutați cu fonduri strînse de elevi și profesori în modul cel mai discret. În același timp funcționau în școală și două societăți de lectură — una pentru cursul inferior și alta pentru cel superior.

Mă uit la acest tineret — și-a încheiat profesorul Goraș cuvîntarea — și sînt foarte bucuros că se găsește în împrejurări atât de prielnice. Le doresc acestor tineri să fie cuminți, să fie harnici, să fie devotați țării, popoului, să înțeleagă și să merite toată atenția, toată dragostea ce li se acordă astăzi.

A luat în continuare cuvîntul tovarășul Victor Vilcovici, om de știință emerit. „Aș voi foarte mult să vă spun — a început tov. Vilcovici — cîteva amintiri din viața mea de școlar. Poate v-aș putea da vreă idee despre felul cum învățam noi. Eu am început liceul înaintea secolului acesta, în 1896. Mă gîndesc acum la timpurile acelea și trebuie să mărturisesc din capul locului că elevii de astăzi sînt niște elevi mult mai bine îmbrăcați și mult mai bine hrăniți decît eram noi. Noi duceam o viață foarte grea, atât de grea, încît de multe ori te gîndeai: „Nu e mai bine să mă retrag ca să-mi cîștig hrana în alt fel?”

În continuare prof. Vilcovici a vorbit despre mulți dintre foștii profesori ai școlii, rubiți și respectați de elevi: Dragomirescu, Maier, Ilie Gherghel, Iancu Brătescu. Enumerînd în încheierea cuvîntării sale cîteva din strălucitele nume de absolvenți cu care școala se mîndrește astăzi, tov. Vilcovici a subliniat că actuala conducere a școlii are avantajul de a i se oferi din plin ajutorul unui regim care prețuiește și sprijină viața intelectuală.

„Am fost elevul școlii „Nicolae Bălcescu” și sînt mîndru de școala și de Brăila mea. În acest fel și-a început cuvîntarea prof. dr. Marius Georgescu. La emoția pe care o încere astăzi — a continuat el — se adaugă și sentimentul de mulțumire, de mîndrie, că o regăsesc astăzi avînd un nivel tot mai ridicat și avînd condiții de muncă tot mai frumoase, mai bune pe care le-a creat regimul nostru. Școala aceasta, după decenii și decenii de viață, a pornit în anii din urmă pe drumul tot mai în ureș al victiei ei. Alături de alte școli din vremea întemeierii acestui liceu brăilean, alături de liceele din București, Iași, Galați, Ploiești, Craiova, Tr. Severin și din alte cîteva orașe ale țării, școala

„Nicolae Bălcescu” se poate mîndri că de-a lungul unui secol a pregătit generații de elevi care în diferite domenii au slujit țării lor.”

Șirul cuvîntărilor se intrerupe pentru cîteva minute. La tribună urcă un grup de tineri purtînd imense buchete de flori. Sînt delegațiile elevilor de la cursurile de zi și serale.

Din partea elevilor de la cursurile serale ia cuvîntul elevul Valentin Gheorghică, din clasa a X-a „B”, iar din partea celor de la zi elevul Petre Carabcea, din clasa a X-a „C”. Ei vorbesc despre cînstă de a învăța în această școală cu strălucite tradiții, despre devotamentul lor nemărginit față de partid, despre dorința lor de a răsplăti așa cum se cuvine grija ce li se acordă. Apoi elevii îmminează oaspeților buchete de flori.

Se dă citire unor scrisori primite de la absolvenți care nu au putut veni la festivitate, printre care și acad. P. Panaitescu Perpessicius.

Cu o deosebită atenție este ascultat apoi cuvîntul rostit de acad. prof. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului.

În continuare tovarășa Stela Dumitrescu, directoarea școlii, dă citire unei telegramme adresată Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, prin care colectivul didactic al școlii și elevii se angajează să obțină rezultate din ce în ce mai frumoase, să îmbogățească tradițiile acestei școli cu noi și importante realizări.

Festivitățile continuă cu un frumos spectacol artistic la care — și dau concursul, ea un omagiu adus școlii, nu numai elevii acestora, ci și actorii de la Teatrul de stat din Brăila și membri ai corului intersindical.

A doua zi, oaspeții sosiți la sărbătorirea centenarului participă la o excursie care îi conduce pe apele Dunării, prilej de noi întîlniri, de noi evocări ale momentelor din viața de școlari.

Orașul Brăila trăia din plin momentele acestei sărbători. Prețutindeni puteai întîlni un muncitor, un inginer, un profesor, un doctor care să-ți mărturisească mîndria de a fi fost elevul școlii ce și-a serbat acum un veac de existență. Munca lor, contribuția pe care o aduce fiecare din ei, au apărut în ochii tuturor ca o intruchipare vie și a rezultatelor pe care le-a obținut școala „Nicolae Bălcescu” în nobile muncă de făurire a oamenilor noi ai societății noastre.

O. BUZESCU

SĂRBĂTORARE

(Urmare din pag. 1-a)

figuri luminoase de dascăli pasionați de munca lor.

Desigur, pentru cei ce au învățat aici, fiecă colțșor, fiecă bancă sînt legate de amintirile copilăriei, ale adolescenței. „Aici, în această sală ne aduna profesorul Negulescu să ne învețe ce înseamnă un aparat de radio pe vremea cînd la noi în țară abia începuse să se audă despre această descoperire...” „Aici ne-am pregătit pentru examenul de bacalaureat...” De peste ani, umbra vagă a unui sentiment de nostalgie adie parcă prin clasele unde colegii de altă dată încercau să reconstituie clipele cînd buchiseau apliceți asupra cărților de școală.

Urmează un moment solemn: dezvelirea plăcii comemorative închinată aniversării a o sută de ani de la înființarea școlii medii „Nicolae Bălcescu”. Programul manifestărilor închinată centenarului continuă apoi în modernă sală a clubului uzinelor „Progresul”.

Această a doua parte a manifestărilor este deschisă de președintele sfatului popular al orașului Brăila, tovarășul Neta Nicolae, care dă cuvîntul tovarășului Dumitru Vrăbie, vicepreședinte al Sfatului popular al regiunii Galați. „Școala medie nr. 2 „Nicolae Bălcescu” — a spus, printre altele, tov. Vrăbie — una dintre cele mai vechi școli din regiune și chiar din țară, își sărbătorește anul acesta primul ei centenar. În acest secol în țara noastră au avut loc înfăptuirii epocale, înfăptuirii care sînt tot atîtea cuceriri ale popoului pe drumul său spre progres. Școala „Nicolae Bălcescu” și-a cîștigat, în cei 100 de ani de existență, un bine meritat loc în fruntea unităților noastre școlare; ea a adus importante contribuții la educarea și instruirea multor generații de elevi, făcînd să crească tezaurul de cunoștințe al popoului nostru. Mulți dintre foștii elevi ai școlii pe care o sărbăto-

rim astăzi au pășit pe trepte înalte ale învățămîntului și s-au ridicat pe culmile luminoase ale științei și culturii înaintate. Mulți dintre elevii acestei școli ocupă înalte funcții în aparatul de stat, unii dintre ei fiind membri ai Academiei Republicii Populare Romîne, profesori universitari, ingineri, medici, economiști, oameni care își aduc contribuția la desăvîrșirea socialismului în scumpă noastră patrie. Iată de ce sărbătoarea de astăzi depășește caracterul unei festivități locale și exprimă recunoșterea unanimă a contribuției valoroase adusă de școala Nicolae Bălcescu la dezvoltarea învățămîntului, culturii și științei din regiunea și patria noastră. Organizarea acestei festivități este încă un prilej de a înțelege politica înțeleaptă a partidului în domeniul învățămîntului și culturii”. Referindu-se la succesele repurtate în domeniul învățămîntului în regiunea Galați, tov. Vrăbie a arătat în continuare: „Dînr-un privilegiu al păturilor avute, învățămîntul de toate gradele a devenit larg accesibil oamenilor muncii de la orașe și sate. Numai în mediul rural funcționează în acest an școlar în regiunea Galați un număr de 10 școli medii, în care învață aproape 10 000 de elevi. Pentru a asigura condițiile materiale necesare generalizării învățămîntului de 8 ani vom construi un mare număr de săli de clasă. Numai pentru mobilier și material didactic necesar generalizării învățămîntului de 8 ani Sfatul popular regional a alocat pentru anul viitor suma de 13 459 000 lei”.

În încheiere tov. Vrăbie a urât, în numele Comitetului executiv al Sfatului popular regional, noi succese corpului didactic, elevilor și părinților.

Din partea cadrelor didactice din orașul Brăila, participanții la sărbătorirea centenarului au fost salutați de tov. Petride Timotei, care a rostit cîteva emoționante cuvinte despre însemnătatea și

rolul școlii medii „Nicolae Bălcescu”, despre răspunderea ce le revine celor care sînt astăzi profesorii acestei școli cu o atît de impresionantă tradiție.

Au luat apoi cuvîntul foști profesori și foști elevi ai școlii. În cuvîntările lor află un noian de amintiri dragi, găsești un a-dînc sentiment de recunoștință pentru școala în care au muncit, în care au învățat pe alții sau s-au adăpat la izvoarele învățaturii.

Sînt emoționante cuvintele pe care le-a rostit cu acest prilej tov. Vasile Goraș, fost director al școlii, un bătrîn blajin care a depășit nu de mult vîrsta de 80 de ani. În cuvinte simple dar pline de căldură bătrînul profesor a evocat în fața adunării de elevi, de profesori și absolvenți cîteva imagini și cîteva momente din trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat. Din umbrele trecutului au răsărit în fața celor prezenți amintiri despre Brăila, despre Bărăganul și Dunărea de altă dată, despre bătrîni care știau „să zică” poeme, cîntece și legende de tot felul, despre tezaurul folcloric al popoului. Acestea au fost condițiile în care s-a născut și a făcut primii săi pași școala medie „Nicolae Bălcescu”. Primul elev al primei promoții de absolvenți al acestei școli — Petre Moisescu — a devenit mai tirziu institutor și l-a avut elev pe Panait Istrati, care vorbește despre el cu respect și pioasă aducere aminte.

Referindu-se la o epocă mai tirzie, la evenimentele din 1907, anul în care a început să lucreze la școala „Nicolae Bălcescu”, tov. Goraș a descris preocupările de atunci ale tineretului înaintat. „Erau preocupări serioase, aș putea spune grave, patetice, legate de problemele sociale, de starea țărănimii și a muncitorilor, preocupări de probleme sociale, eu cele mai sincere sentimente. În aceeași perioadă, cu ajutorul profesorilor s-a organizat o societate de ajutorare materială a

Despre sensul curentului

Articolul „Pentru definiții corecte” de conf. univ. I. C. Moisil, apărut în „Gazeta învățămîntului” nr. 716 din 26 iulie 1963, aduce în discuție, printre alte probleme, și modul în care trebuie înțeleasă aparenta opoziție dintre sensul tehnic și sensul real al curentului. Păreră că din punct de vedere strict științific este indiferent care sens îl socotim pozitiv — al ionilor negativi ori al ionilor pozitivi — fenomenul ca atare decurgînd identic, este argumentată de autor prin referiri la dublul sens al deplasării sarcinilor în electrolit și la relativitatea mișcării.

Din punct de vedere didactic, însă, ni se pare că totuși alegerea sensului curentului nu poate fi cu totul arbitrară. În primul rînd, în prezent, cînd de pildă atomul de aur a putut fi fotografiat și se obțin fotografii în care se văd materializate înseși traiectoriile orbitale ale electronilor, nu mai putem vorbi despre sarcinile electrice la modul ipotetic, din capul locului putîndu-ne referi cu deplin teame la existența și structura atomului, la existența și mobilitatea electronului. A vorbi elevilor din clasa a VII-a despre sarcini pozitive și negative la modul general, cînd la tot pasul ei aud expresii ca „tuburi electronice”, „creiere electronice” etc., ni se pare cu totul nefiresc. De ce să ne întemeiem explicațiile pe presupuneri, ca de pildă pe faptul că prin frecare unele corpuri cîștigă, iar altele pierd sarcini pozitive? Doar cîteva lecții mai tîrziu afirmația aceasta va trebui să fie contrazisă, iar elevilor le va fi destul de greu să urmărească desfășurarea fenomenului electric, deoarece vor trebui să-și împartă atenția între considerarea sensului convențional al curentului și urmărirea deplasării reale a sarcinilor.

Dacă ar fi posibil ca studiul electricității în școală să înceapă cu deplasarea sarcinilor în lichide, alegerea sensului de mers al cationilor ca sens pozitiv s-ar justifica. Dar nici atunci aceasta nu ar aduce vreun folos urmării fenomenelor electrice mult mai frecvente care se produc în conductorii metalici.

Dacă la argumentele pomenite mai sus — existența dovedită a electronilor, apariția acestora ca elemente active în primele fenomene electrostatice sau electrocinetice cu care iau contact elevii — îl mai adăugăm pe acela că regulile de sens, regula lui Fleming, regula lui Amper etc., privesc numai circuitele metalice, credem că e rațional a socoti ca sens al curentului sensul sarcinilor negative.

Cunoștințele pe care le posedăm astăzi despre structura atomilor și despre natura curentului electric ne-ar obliga să nu mai folosim vechea expresie de sens convențional al curentului electric, ci să ținem seama, atunci cînd e vorba de sensul curentului, de sensul real al deplasării sarcinilor elementare. Dacă ar fi să luăm în considerare numai deplasarea electronilor atunci cînd curentul curge printr-un conductor metalic, înlocuirea sensului convențional cu cel real ar fi o chestiune cît se poate de simplă; n-ar fi necesar să facem altceva decît să considerăm ca sens efectiv al curentului sensul contrar celui convențional considerat în momentul de față. La aceasta se pot însă aduce unele obiecțiuni, pe care autorul

articolului citat le-a semnalat cu multă perspicacitate. Într-adevăr, numai în conductorii metalici avem de-a face cu o singură deplasare — aceea a electronilor. În soluțiile de electrolit însă, curgerea curentului constă într-o dublă deplasare în sens invers a particulelor: aceea a anionilor și aceea a cationilor. Ar urma deci că aci sînt de luat în considerare două sensuri de deplasare a particulelor; în consecință, nu se poate vorbi de un sens unic al curentului în electrolit cu aceeași îndreptățire ca în conductorii metalici. Observația e desigur justă în fapt, dar dificultatea nu-i decît aparentă. De vreme ce sensul real al curentului în conductorii metalici poate fi stabilit fără nici o ambiguitate, vom considera ca sens de referință al curentului în electrolit — pe acela al curentului din conductorul metalic. Cu alte cuvinte, vom considera și în electrolit, ca sens de referință al curentului, sensul în care se deplasează particulele cu sarcină de același semn cu semnul particulelor a căror deplasare formează curentul în conductorul metalic.

Dacă s-ar obiecta că și în acest caz alegem un sens, o soluție din două posibile, deci că și aici ar fi vorba de un sens convențional, se poate răspunde că situația este cu totul alta decît în cazul vechiului sens convențional. Acum alegem din două sensuri reale cunoscute pe acela pe care în mod logic trebuie să-l luăm în considerație. În trecut alegerea era cu totul arbitrară, aleatorie, fără nici un motiv care să îndemne către una sau cealaltă din cele două soluții posibile. Credem deci că nu poate fi în nici un fel greșită alegerea următoarei soluții: sensul curentului în conductorii metalici este acela al deplasării electronilor; sensul curentului în electrolit este sensul care prelungeste pe cel al curentului din conductorul metalic.

Cele spuse mai sus ar avea drept consecință logică necesitatea de a se considera drept sens al curentului electric sensul contrar celui considerat astăzi. Lucrul în sine n-ar fi complicat și nici dificil dacă n-ar exista oarecare consecințe ceva mai îndepărtate, ca de pildă necesitatea de a modifica o serie întregă de reguli privind interdependența dintre sensul curentului și sensul liniilor de forță ale cîmpului magnetic.

O hotărîre definitivă în privința criteriilor după care să se aleagă sensul curentului n-ar putea fi luată, bineînțeles, decît de un for îndreptățit la aceasta. Pentru nevoile didactice putem înlocui, credem, falsă opoziție dintre „sensul tehnic” și „sensul real” cu distincția între sensul convențional și „sensul curentului”. De asemenea, socotim indicat să se arate elevilor că sensul curentului poate fi de două feluri, după sensul sarcinii în mișcare: sens electronic și sens antielectronic. În acest caz le vom vorbi elevilor, în primele lecții de electricitate, despre sensul electronic al cîmpului — iar în continuare al curentului electric — urmînd ca atunci cînd vom trata despre curentul în lichide și gaze să argumentăm nevoia de a lua în considerație și sensul contrar, sensul antielectronic.

Prof. J. HIRSZON și
prof. ȘT. FĂTULESCU

Biblioteca regională din Constanța — secția pentru copii și tineret

Cerințele concursului de admitere în învățămîntul superior

Pentru toți profesorii care lucrează la clasa a XI-a s-a pus, încă de la începutul anului școlar, problema pregătirii temeinice a elevilor lor pentru examenul de maturitate și pentru concursul de admitere în învățămîntul superior. În ceea ce mă privește, ca profesor de limba română — și presupun că pentru colegii de alte specialități situația este identică — intîmpin o serie de dificultăți destul de serioase, determinate de faptul că între programa de limba română pentru clasele VIII-XI ale școlilor medii și programa de admitere în învățămîntul superior (facultățile de limba și literatură română, de științe juridice, de istorie ș.a.) există multe nepotriviri.

Voi da cîteva exemple. Programa de literatură pentru școala medie prevede — în cazul lui I. Slavici — doar analiza literară a nuvelei „Moana cu noroc” (Programa de lit. rom. pentru cl. VIII—X, p. 49). Programa de limba și literatură română a examenului de admitere în învățămîntul superior cere însă, pe lângă aceasta, și analiza nuvelei „Pădureanca” și a romanului „Mara” (broșura „Admiterea în învățămîntul superior”, ed. 1963, p. 145). Programa școlii medii nu prevede studierea specială a operei lui Duhău Zamfirescu (vezi Instrucțiunile privind aplicarea reducerilor efectuate în programele și manualele școlare, pentru anul școlar 1963—1964, p. 8—9). La examenul de admitere în învățămîntul superior se cere însă analiza literară a romanului „Viața la țară” și „Tănase Scatiu” (p. 146). De asemenea, în timp ce programa de literatură pentru școala medie prevede, în ce privește opera lui Cezar Petrescu, doar analiza literară a romanului „Intuiecare”, la examenul de admitere în învățămîntul superior li se cere candidaților, pe lângă aceasta, și analiza literară a romanului „Aurul negru”.

S-ar mai putea da și alte exemple de opere literare care nu sînt prevăzute în programa școlilor medii, dar apar totuși în programa de admitere în învățămîntul superior. Ne oprim aici.

În ce privește gramatica, la examenul de admitere în învățămîntul superior se cere cunoașterea în întregime a morfologiei și sintaxei. Se știe însă că programa pentru școala medie nu prevede reluarea studiului morfologiei și sintaxei, care se operește în clasa a VII-a. Cele 5 ore de gramatică pe trimestru la clasa a VIII-a și cele 3 ore la clasele a IX-a și a X-a au ca scop, așa cum se arată în programă, „consolidarea deprinderilor de scriere și exprimare” (Programa de lit. rom. pentru clasele VIII—X, p. 8 și p. 31). Programa pentru clasa a XI-a nu prevede nici o oră de gramatică. Totuși, la examenul de admitere în unele facultăți și institute (ca de pildă la facultățile

de limba și literatură română), cerințele în ceea ce privește cunoașterea morfologiei și a sintaxei limbii române sînt, în mod firesc, mari. Numărul mic de ore prevăzute în școala medie pentru studierea gramaticii nu poate asigura nici pe departe adîncirea morfologiei și sintaxei și de aceea unii candidați se prezintă la examenul de admitere cu un nivel destul de scăzut, adesea egal cu cel pe care l-au avut la absolvirea clasei a VII-a.

Situația s-ar putea remedia ușor dacă la secția umanistă a claselor X—XI, unde sînt prevăzute 4 ore de română (la clasa a X-a astfel de ore există numai la școlile fără program de instruire specială în producție), o oră s-ar repartiza gramaticii. În felul acesta absolvenții secției umaniste s-ar prezenta la examenul de admitere în învățămîntul superior mult mai pregătiți în ce privește cunoștințele de gramatică.

E limpede credem, pentru oricine, faptul că trebuie înlăturate din timp toate nepotrivirile dintre programa de literatură română din școlile medii și programa de limba și literatură română a examenului de admitere în învățămîntul superior (nepotrivirile se oglindesc pînă și în denumirea programelor: „literatură română” la mediu — fiindcă studiul morfologiei și sintaxei nu se mai reia — și „limba și literatură română” la examenul de admitere în învățămîntul superior, fiindcă se cer și morfologia și sintaxa, care în învățămîntul mediu nu se studiază).

Cum să se înlătorească aceste nepotriviri? Fie adăugînd la programa școlii medii, fie scoalînd din aceea a concursului de admitere în învățămîntul superior ceea ce se consideră necesar. Credem că nu e potrivit să cerem elevilor să studieze singuri și într-un timp scurt capitole și probleme noi dintr-un domeniu sau altul al disciplinelor din care dau examen. Acest lucru, pe lângă faptul că nu-i duce la cunoașterea reală a celor cerute în plus, îi îngrădește și în posibilitatea de a aprofunda materia pe care au parcurs-o în clasă, sub îndrumarea profesorului. Nici dacă am considera că operele literare cerute la admiterea în învățămîntul superior peste prevederile programei școlii medii pot fi cunoscute prin lectură în afara clasei tot nu am da o rezolvare justă problemei, căci într-un anumit fel își însușește nivelul o operă analizată în orele

de curs și-ntr-altfel o operă citită în afara clasei.

Sînt de părere, în ceea ce mă privește, că la concursul de admitere în învățămîntul superior trebuie să se ia ca punct de plecare cuantumul cunoștințelor înșușite de absolvenții școlii medii în cadrul programelor de învățămînt ale acestei școli. Se pot lua în considerare și cunoștințele pe care le au candidații în plus, însă limita dintre operele studiate în orele de curs și cele citite în afara clasei trebuie avută în vedere. Spiritul recentelor măsuri de reducere efectuate în cuprinsul programelor din învățămîntul mediu pledează, cred, pentru respectarea cuantumulului de cunoștințe înșușite de elevi în orele de curs — respectiv a programelor în vigoare.

Pentru înlăturarea neajunsurilor existente în prezent cred în orice caz că este necesară revederea programelor. Mi se pare indicat ca la revederea programei de admitere în învățămîntul superior să fie consultați și profesorii din școala medie.

De mult folos ar putea fi organizarea unor consfătuiri cu tema „Rezultatele examenului de admitere în învățămîntul superior”, la care să participe cadre din învățămîntul mediu și cel superior și care să aibă loc în fiecare an după desfășurarea concursului de admitere. În momentul de față, între cadrele din învățămîntul mediu și cele universitare nu există legături de felul celor care există între profesorii din școlile de 8 ani și cei din școlile medii. Totuși, învățămîntul superior își are rădăcinile înfipte în învățămîntul mediu, ceea ce impune stabilirea unor legături permanente între cei ce lucrează în amîndouă domeniile.

Articolul de față nu are bineînțeles, pretenția că a spus totul în privința aspectelor pe care le implică problema luată în discuție. Ar fi desigur interesantă o discuție mai largă pe această temă, la care să participe profesori de diferite specialități din școala medie, din universități și institute.

Prof. VLADIMIR DOGARU

„Gazeta învățămîntului”, considerînd oă propunerea formulată de prof. Vladimir Dogaru în încheierea articolului său este binevenită, invită pe membrii corpului didactic — atât din învățămîntul mediu cît și din cel superior — să-și expună în paginile ei punctul de vedere.

Lucrări practice de zootehnie specială

LECȚII

Folosind exemplele din practică

Majoritatea profesorilor care predau zootehnia în școlile de 8 ani ale regiunii Dobrogea se preocupă mult să dea cunoștințele pe care le transmit un solid fundament practic, să țină lecții bogate în conținut.

Asemenea lecții se țin, de pildă, la Școala generală de 8 ani din comuna Tuzla. Am asistat la clasa a VII-a „A” de la această școală, la o lecție în care elevii studiau, sub conducerea profesoarei Aneta Andreescu, probleme referitoare la hibridarea și creșterea dirijată a animalelor și la igiena animalelor domestice. Cunoștințele teoretice referitoare la aceste probleme au fost temeinic înțelese de elevi datorită faptului că în expunerea lor profesoara s-a bazat pe cele cunoscute de elevi în cadrul activităților practice din gospodăria colectivă.

Bunăoară, atunci când s-a vorbit despre hibridare și despre obținerea raselor cu caracterele dorite prin încrucișarea unor specii și genuri diferite, s-au făcut numeroase referiri concrete la modul cum se realizează în practică creșterea dirijată a animalelor tinere ca una din metodele principale de ameliorare a raselor. Astfel, elevii au arătat că în gospodăria colectivă din comună creșterea dirijată a animalelor se desfășoară după normele zootehnice științifice, care privesc atât dozarea rației alimentare — calculată progresiv — paralel cu creșterea și dezvoltarea animalului, cât și hărnicia specială cu lapte.

La fel, când s-a discutat despre condițiile de temperatură, aerisire și lumină necesare unei dezvoltări normale a animalelor tinere, s-a vorbit despre faptul că în gospodăria colectivă din comună adăposturile acestor animale sînt bine luminate și aerisite și că în interiorul lor se păstrează o temperatură nu prea ridicată. Aceste condiții s-a arătat în continuare, sînt necesare întrucît lumina favorizează creș-

terea animalelor și sinteza vitaminei D 2, care are rolul de a fixa calciul și de a preveni rahitismul, iar temperatura scăzută contribuie la intensificarea metabolismului și la dezvoltarea unor animale viguroase.

Elevii au înțeles cu acest prilej și însemnătatea gimnasticii funcționale ca mijloc de dezvoltare a unui anumit organ, întrucît știau că metoda respectivă este folosită în gospodăria din comună pentru sporirea producției de lapte a cornutelor.

În tratarea problemelor de igienă a animalelor domestice tovarășa Andreescu a folosit și numeroase date cu privire la măsurile de zo igienă aplicate de stațiunea experimentală de la Palas, unde acțiunea factorilor naturali este dirijată cu grijă, s-a referit pe larg la modul cum se asigură în adăposturile acestei stațiuni o atmosferă uscată, bogată în oxigen și aseptică cu ajutorul elementelor de construcție și al unor utilaje moderne. De asemenea, tov. Andreescu s-a referit la condițiile create în sectorul zootehnic al gospodăriei din Tuzla, unde elevii au putut vedea o serie de dispozitive speciale pentru hrănirea și alimentarea cu apă a animalelor în condiții igienice. De asemenea, faptul că au participat ei înșiși la lucrările de dezinfectare a adăposturilor, i-a ajutat să înțeleagă mai bine importanța menținerii unei atmosfere aseptice în adăposturi, cât și mijloacele prin care se realizează aceasta.

Antrenînd în permanență clasa, solicitîndu-i pe elevi să folosească în lecție cunoștințele dobîndite în timpul activității lor în gospodăria colectivă și însoțind predarea cu exemple din practica marilor unități agricole socialiste, tovarășa Andreescu a izbutit să asigure însușirea conștientă a noțiunilor de zo igienă și a normelor zootehnice de către elevii clasei a VII-a.

T. CRETU

DIN CARNETUL INSPECTORULUI

Procedee eficiente

Cei mai mulți învățători și profesori din raionul nostru se preocupă de găsirea unor metode cât mai eficiente de predare, străduindu-se ca fiecare lecție să-și dea contribuția în cit mai mare măsură la educarea și instruirea elevilor. Printre cei stăruitori preocupați de creșterea eficienței lecțiilor se numără și prof. Vecturia Apostol, care predă istoria la Școala medie din Orăștie.

Nu de mult am asistat la una din lecțiile ținute de această profesoară la clasa a XI-a. Mi s-a părut interesant faptul că a început verificarea cunoștințelor predate anterior (Războiul țărănesc din Transilvania condus de Gheorghe Doja), cerînd elevilor să arate care au fost problemele mari abordate în lecția precedentă. Ulterior, profesoara ne-a explicat că procedeele aceste îi ajută pe elevi să dobîndească o imagine de ansamblu asupra materialului predat, putînd trece mai ușor, pe această bază, la dezvoltarea amănunțită a problemelor.

În verificarea cunoștințelor profesoara lucrează cu toată clasa, stabilînd totuși bineînțeles, de la început, 2 sau 3 elevi pe care îi va nota și cărora, deci, le va pune întrebările de greutate. Un felul acesta toți elevii sînt foarte atenți la oră și nici unul nu se gîndește să vină cu lecția nepregătită, pe temeiul că poate va scăpa neascultat.

Întrebările profesoarei — clare, precise — fac apel la logica elevilor, dirijînd-o pe firul gîndirii marxiste. La lecția la care am asistat, de pildă, ea a cerut elevilor să arate care au fost condițiile social-economice în Transilvania la sfîrșitul secolului al XV-lea, care au fost cauzele generale și apoi cele imediate ale războiului țărănesc condus de Gh. Doja, de ce au fost înfrînți țărani, ce urmări a avut războiul etc. Profesoara îi îndrumă pe elevi să folosească permanent harta istorică, le cere să se exprime cit mai personal și îi stimulează să se refere și la ceea ce au aflat din sursele de informare oferite de cărțile de specialitate pe care le-au cercetat. De exemplu, eleva Corina Bucur și-a îmbogățit răspunsul cu o serie de date reținute din tratatul de istorie a Transilvaniei pe care l-a citit. Întrucît ne aflăm la clasa a XI-a,

procedeele nu este neindicat, cu condiția să nu-i supraîncărec pe elevi și să nu fie obligatoriu, aplicîndu-se îndeosebi acelor care, manifestînd un interes deosebit pentru istorie, sînt hotărîți să facă studii superioare în acest domeniu.

Foarte just a procedat profesoara atunci cînd, pentru a explica lecția nouă — „Dezvoltarea Țărilor Romîne în secolul al XVI-lea — a pornit în prezentarea ei de asemenea de la problemele generale — stabilirea trăsăturilor social-economice care au caracterizat secolul al XVI-lea, însemnatele prefaceri care au avut loc în acest secol în întreaga lume. Trecînd mai departe, ea s-a referit la transformările economice și sociale pe care le-au cunoscut în această perioadă Țările Romîne. Faptele istorice pe care le-a menționat în continuare nu au fost tratate izolat, desprînse de evenimintele social politice interne și internaționale ale etapei, ci în ambianța epocii respective. Acest lucru i-a ajutat pe elevi să le înțeleagă mai lesne, să aibă o vedere mai largă asupra evenimentelor, să se obișnuiască a le judeca în spiritul materialismului istoric. A sporit efectul lecției și faptul că în cadrul ei s-au folosit unele elemente de istorie locală. Astfel, vorbind, în legătură cu situația politică din Țara Romînească, despre domnia lui Radu de la Afumați, profesoara a scos în evidență faptul că el a avut două posesiuni în Transilvania — Vințul de Jos și Vurpărul — localități pe care elevii le-au cunoscut în timpul unor excursii.

Întrebările puse pentru fixarea cunoștințelor din lecția nouă au fost formulate astfel încît să facă legătura cu materialul însușit în orele precedente. În acest mod noile cunoștințe au fost asimilate pe baza aprofundării fenomenelor istorice, pe baza pătrunderii interdependenței dialectice existente între acestea. Profesoara nu și-a încheiat lecția pînă nu s-a convins că elevii și-au format o imagine de ansamblu asupra dezvoltării Țărilor Romîne în secolul al XVI-lea, că au reținut problemele esențiale — pe care de altfel le-a și notat într-un plan pe tablă.

Modul cum își organizează tov. Apostol lecțiile face ca elevii ei să le pătrundă în adîncime. Un

deosebit interes pentru problemele de istorie a trezit în rîndurile lor și faptul că ea îi îndeamnă să cerceteze elementele de istorie locală — îndrumîndu-i să caute și să strîngă obiecte și alte urme ale trecutului în ținutul natal, în vederea alcătuirii unui muzeu școlar. Aceasta îi ajută, desigur să-și reprezinte mai concret evenimentele istorice studiate în clasă.

Grija dovedită de tov. Apostol pentru sistematizarea materialului fiecărei lecții, pentru folosirea metodelor celor mai eficiente de lucru cu clasa, pentru folosirea activității extrașcolare în sprijinul însușirii materialului prevăzut de programă arată că ea este un pedagog bun, cu dragoste pentru elevii săi și pentru disciplina pe care o predă în școală.

VASILE RADU
șeful secției de învățămînt
a raionului Orăștie

„NU EXISTĂ”

Am sosit la Școala medie din Eforie Sud cu intenția de a asista la cîteva ore de chimie. Orarul indica, pentru ziua respectivă, asemenea lecții la clasele a VIII-a și a IX-a. Dorînd să-l cunoaștem, înainte de a intra în clasă, pe profesorul care le predă, am aflat însă, cu mare surprindere, că „nu există”.

— Nu există — ne-a răspuns cu liniște directorul școlii tov. Ion Brăiloiu, ca și cum ar fi afirmat „vine îndată”.

Uimiți de această formulare și întrebîndu-ne ce o fi vrînd să însemne, am cerut să-l vedem pe tovarășul care îl înlocuiește pe profesorul inexistent. Incîntat că ne va uimi și mai tare, directorul ne-a adus la cunoștință că nici suplinitor nu există.

— Și atunci lecțiile?... am dat să spunem noi — cine le ține?

— Cine să le țină? Nimeni — ne-a replicat, logic, directorul.

— N-aveți grijă dumneavoastră. Sînt elevi buni, or să învețe ei și

singuri. Și pe urmă, o să le aducem și un profesor bun. O să știe ei, n-aveți grijă — continua să ne liniștească directorul.

Cum optimismul lui nu ne părea prea justificat, am cercetat mai îndeaproape situația. Și iată ce am aflat. Profesorul care a predat anul trecut chimia la Școala medie din Eforie-Sud s-a transferat în timpul vacanței. Directorul școlii nu s-a alarmat, n-a stăruit să fie numit altcineva în loc, așteptînd ca situația să se rezolve de la sine. E un om calm, care nu se agită și are răbdare.

Se pare că aceste însușiri ale lui sînt prețuite la secția de învățămînt a orașului Constanța. „Directorul e un om chibzuit. Dacă nu ne presează să-i trimitem pe nimeni, înseamnă că n-are nevoie” — raționează, probabil, tovarășii de la secție, care stau, deci, și ei liniștiți. Urmarea? Urmarea este că elevii, din clasa a VIII-a pînă la a XI-a, n-au făcut de la începutul anului și pînă a-

cum — deci mai bine de două luni de zile — nici o singură oră de chimie. Așteaptă și ei. Iar așteptarea se prelungeste, deoarece nici directorul școlii și nici secția de învățămînt a orașului Constanța nu consideră că niște „elevi buni” n-ar mai putea suporta situația existentă și că un viitor și ipotetic „profesor bun” n-o va putea rezolva.

Cît va mai dura această așteptare? Cînd și cine va preda prima lecție de chimie în această școală? Cînd și din ce materie se vor da tezele la chimie pe trimestrul I? Cum se va încheia situația școlară din acest prim trimestru? Ce vor face elevii celor două clase a XI-a la examenul de maturitate, la care li se cer cunoștințe de chimie?

Cu o uimitoare lipsă de răspundere, directorul și secția de învățămînt au omis să-și pună aceste întrebări. Se mulțumesc cu speranța că „o să fie bine” și se complac într-un dulce far-niente.

Dar nu e de crezut că secției de învățămînt i-ar fi imposibil să încadreze un profesor de chimie la școala medie din Eforie-Sud, care se află la mai puțin de 20 km de orașul Constanța unde se găsesc numeroși profesori de specialitate. După cum nu e de crezut că, dacă și-ar fi pus cît de cît problema, tov. Brăiloiu, directorul școlii, n-ar fi intervenit pentru rezolvarea ei la secție sau, cel puțin, nu s-ar fi îngrijit de găsirea unei soluții pe plan local — de exemplu, de acoperire temporară a orelor de chimie de către profesorii de specialitate înrudeți.

Pînă cînd va mai sta directorul cu brațele încrucișate? Pînă cînd va continua secția de învățămînt să-și neglijeze îndatoririle?

Cei care trebuie să răspundă la aceste întrebări nu au dreptul să mă întîrzie nici o zi. Au întîrziat și așa prea mult.

C. DEMETRESCU

LECȚII

Accentul și intonația cuvintelor

Asistând la un însemnat număr de lecții de limba română la clasele mici am putut face unele constatări interesante cu privire la accentuarea și intonația cuvintelor.

Se știe că la clasa I, atât în etapa preabecedară cât și în perioada învățării abecedarului, pentru ca elevii să-și însușească mai bine sunetele și literele, ca și mecanismul citirii și al scrierii, se folosește mult analiza fonetică a cuvintelor și citirea lor silabică.

La pronunțarea orală silabică a cuvintelor, ca și la citirea coloanelor de cuvinte din abecedar, se comite însă deseori greșeala că se accentuează, în toate cazurile, ultima silabă, deși în limba română accentul este mobil, el putând cădea pe oricare din silabele unui cuvânt plurisilabic. Totuși, indiferent dacă accentul normal este pe prima silabă sau pe o silabă de la mijloc, copiii sînt lăsați să accentueze greșit, probabil din dorința de a distinge mai bine silabele. Ei accentuează astfel ma-mă, ra-mă, Voi-cu, la-le-lé etc. citind sacadat, dur, cu întreruperi bruște, ceea ce nu este în spiritul limbii noastre. Se ajunge astfel la situația că unele cuvinte sînt citite într-un fel silabic și într-alt fel întregi.

Cum se poate înălțura această situație? Prin deprinderea copiilor de a citi, atunci cînd este vorba de citirea silabică, coborînd vocea către silaba neaccentuată sau urcînd-o în cazul cuvintelor cu accentul pe ultima silabă, ca ve-dem, co-păc etc.

La lecțiile din clasa I, dar mai ales la cele de citire explicativă, am observat că se folosește uneori o intonație nefirescă limbii române, că se alterează intonația majoră, energetică ce o caracterizează. Chiar la încheierea unei fraze sau a unei propoziții scurte (cum ar fi propoziția „Muncitorii luptă pentru îndeplinirea planului de stat” ori afirmația „Bine!” unde în mod obișnuit vocea ia un ton major, unii învățători nu respectă această caracteristică a limbii noastre, folosind o tonalitate care dă vorbirii sau citirii o nuanță de tristețe, ceea ce îi obișnuiește și pe elevi să procedeze la fel.

Creдем că în munca didactică trebuie să se țină seama și de aceste considerente.

Lector univ. I. CIRLAN — Galați

Cu ajutorul proiecțiilor

La Școala generală de 8 ani din comuna Bărăștii de Vede, raionul Vede, se obțin bune rezultate în predare prin folosirea proiecțiilor, care dau lecției un caracter mai interesant și mai atrăgător și îi lămuresc mai bine pe elevi asupra celor studiate.

La început, de proiectarea filmelor și diafilmelor se ocupa numai personalul didactic. Cu timpul, însă, au fost antrenati la această activitate și elevii din clasele mai mari, pe care proiecțiile îi interesau foarte mult. S-a organizat astfel în școală un cerc al tinerilor operatori, în cadrul căruia elevii au învățat cum se pune în funcțiune aparatul de proiecție, cum se introduce și cum se derulează filmul, cum se pot înălțura eventualele defecțiuni ce se ivesc în timpul proiecției etc.

Ținînd o legătură permanentă cu Arhiva națională de filme, colectivul didactic al școlii din Bărăștii de Vede a putut să-și asigure filmele de care are nevoie pentru întregul an școlar, realizînd o planificare judicioasă a proiectării acestora în funcție de cerințele didactice și educative.

I. TUDOR

Studii — în biblioteca Școlii pedagogice de învățători din Bultea

Ajutorul colegilor mai mari este întotdeauna bine venit

Puncte de vedere

Predarea elipsei și hiperbolei

Dacă pornim de la ideea că este bine să începem predarea conicelor cu parabola și cercul^{*}, vom continua tratarea capitolului respectiv cu studiul elipsei și al hiperbolei.

Socotim indicată predarea paralelă a acestor două conice, întrucît astfel efortul la care sînt supuși elevii este mult mai mic, iar memorarea formulilor se realizează mai ușor și mai logic. Asemănarea între definițiile celor două curbe și modul de stabilire a ecuațiilor lor reduse demonstreză cu prisosință necesitatea predării paralele a elipsei și hiperbolei.

Cred că ar fi just să scriem astfel relația satisfăcută de punctele M ale elipsei (respectiv hiperbolei): modulul sumei MF²+k·MF este egal cu 2a (cu condiția să avem k egal cu plus sau minus unu). Traducerea analitică ar conduce, prin raționalizare, la $(a^2-c^2)x^2 + a^2y^2 - a^2 \cdot (a^2-c^2) = 0$.

În cazul elipsei a este mai mare decît c și, deci, diferența (a^2-c^2) este pozitivă.

Pentru hiperbolă a este mai mic decît c și, deci, diferența (c^2-a^2) este pozitivă.

Dacă segmentele a și c reprezintă ipotenuza și una din catetele unui triunghi dreptunghic, există o catetă b, astfel încît $a^2 - c^2 = b^2$.

Așadar, cunoscînd ecuația elipsei și înlocuind b^2 prin $-b^2$ se obține ecuația hiperbolei.

După ce s-a stabilit ecuația pentru fiecare curbă, se trece la problema de tangentă. Este suficient să se stabilească ecuația tangentelor pentru elipsa raportată la axele sale. Înlocuind pe b^2 prin $-b^2$ în aceste ecuații, se vor obține ecuațiile tangentelor de același nume pentru hiperbolă.

Rezultatele obținute se trec într-un tabel liniat în felul următor:

Ecuația	Elipsa	Hiperbola

Le putem arăta elevilor că, dacă în ecuația elipsei se înlocuiește b prin a, se obține ecuația cunoscută a cercului cu centrul în originea sistemului de referință și cu raza a.

În cazul hiperbolei, dacă a = b, hiperbola este echilateră și asimptotele sale sînt bisectoarele unghiurilor formate de axele sistemului de referință.

^{*} Vezi articolul „Ordinea prezentării temelor de geometrie analitică”, apărut în „Gazeta învățămîntului” nr. 726 din 25 octombrie 1963.

După ce am predat parabola, cercul, elipsa și hiperbola, putem arăta originea comună a acestor patru conice. Este de asemenea instructiv să se demonstreze că, pornind de la o anumită parabolă raportată la sistemul de referință rectangular, se poate obține fie cercul, fie hiperbola echilateră, considerînd corespondența în felul următor:

Fie funcția $f(x) = a^2 - x^2$ definită pentru x aparținînd intervalului $[-a, a]$. Graficul acestei funcții este dat de totalitatea punctelor P pentru care abscisa satisface condiția impusă, iar ordonata este strict pozitivă sau zero. Mulțimea punctelor P poate fi pusă în corespondență cu mulțimea punctelor S astfel încît oricărui punct A al mulțimii P să-i corespundă un singur punct A' din mulțimea S. Punctele A și A' au aceeași abscisă, iar ordonata punctului A' reprezintă rădăcina pătrată a mărimii ordonatei punctului A. Mulțimea punctelor S reprezintă geometric un semicerc de rază a. Considerînd și simetricul acestui semicerc față de axa absciselor se obține cercul cu centrul în originea sistemului de referință și cu raza egală cu a.

Se poate scrie că cele două puncte A și A' sînt astfel încît A avînd abscisa x, are ordonata $(a^2 - x^2)$, iar A' avînd abscisa tot x, are ordonata egală cu rădăcina pătrată a ordonatei punctului A.

Pornind de la funcția $f(x) = x^2 - a^2$ definită pentru x aparține mulțimii R — $(-a, a)$ și însemnînd cu P mulțimea punctelor graficului funcției, putem pune în corespondență mulțimea P (cu ordonate pozitive sau 0) cu mulțimea de puncte H din plan, astfel încît oricărui punct A al mulțimii P să-i corespundă punctul A' al mulțimii H; punctele A și A' au aceeași abscisă x, iar ordonata punctului A' este egală cu rădăcina pătrată a mărimii ordonatei punctului A. Mulțimea H reprezintă o parte din hiperbola echilateră raportată la axele sale de simetrie și anume acele ramuri care sînt alcătuite din puncte cu ordonata pozitivă sau 0.

Tot acum se poate pune în evidență existența asimptotelor: $y = \pm x$.

Ca și în cazul cercului, se poate obține prin simetrie întreaga hiperbolă echilateră.

Așadar, de la parabolă, prin extragerea rădăcinii pătrate și simetrică, se poate obține fie cercul, fie hiperbola echilateră. Reciproc, prin ridicarea la pătrat se poate obține din semicerc o parte din parabola orientată cu vîrfurile în sensul pozitiv al axei ordonatei. De la o parte din hiperbola echilateră se poate ob-

ține o parte din parabola orientată cu vîrfurile în sens negativ.

Dacă se trece apoi la contractarea planului pe direcția perpendiculară pe axa absciselor, se poate obține dintr-un cerc o elipsă, iar din hiperbola echilateră, hiperbola. Ordonatele punctelor cercului sau hiperbolei se înmulțesc cu raportul b/a (subunitar pentru elipsa cu axa mare situată pe axa absciselor sau supraunitar pentru elipsa care are axa mare situată pe axa ordonatei).

Ecuațiile asimptotelor vor fi: $y = \pm b/ax$.

Dacă A este un punct al semicercului și A' punctul corespunzător al elipsei, atunci A, avînd abscisa x, are ordonata egală cu rădăcina pătrată a diferenței $(a^2 - x^2)$, iar A' avînd aceeași abscisă x, are ordonata egală cu produsul dintre b/a și ordonata punctului A.

În cazul în care A este un punct al hiperbolei echilateră, iar A' punctul corespunzător al hiperbolei oarecare, putem scrie: A de abscisă x și ordonata egală cu rădăcina pătrată a diferenței $(x^2 - a^2)$ și A' cu abscisa tot x și ordonata egală cu produsul dintre b/a și ordonata punctului A.

Ar fi de discutat dacă nu s-ar putea stabili mai ușor ecuațiile cercului, elipsei și hiperbolei pornind de la considerații algebrice.

Dacă vom numi drept imagine geometrică a unei mulțimi de puncte din plan curba ale cărei puncte constituie această mulțime, trecerea de la o imagine geometrică la altă imagine geometrică nu va însemna decît punerea în corespondență a două mulțimi de puncte din același plan determinat de un sistem rectangular cartesian. Punerea în corespondență cere ca perechile de puncte să aibă aceeași abscisă, iar între ordonatele lor să existe o relație algebrică în care intervine operația de extragere a rădăcinii pătrate sau ridicare la puterea a doua.

Odată stabilite aceste imagini geometrice, pornind de la imaginea parabolă (considerată atît pentru a pozitiv cît și pentru a negativ) putem stabili ușor ecuația fiecărei curbe (imagine geometrică), demonstrînd apoi că toate punctele se bucură de o anumită proprietate raportată la anumite elemente (puncte și drepte) fixe. De pildă, după ce construim imaginea numită elipsă, arătăm că oricare ar fi punctul M aparținînd acesteia, există două puncte fixe F' și F simetrice față de una din axe, astfel încît MF + MF' = 2a (a fiind raza cercului din care rezultă elipsa prin comprimarea planului).

GH. CALUGĂRIȚA

cercetător științific principal la Institutul de Științe Pedagogice

Autocontrolul în activitatea practică a elevilor

Formarea deprinderilor de autocontrol în procesul de instruire practică a elevilor în atelierul-școală sau în producție joacă un rol deosebit de important în pregătirea profesională a viitorilor muncitori.

Înțelegând acest lucru, numeroși maștri-instrucții caută să-i obișnuiască pe elevii lor să verifice și să aprecieze independent rezultatul obținut în procesul muncii, să sesizeze abaterile de la cerințele prevăzute și să stabilească corectivele ce trebuie aduse în lucrarea ce o execută, în funcție de greșelile constatate. Ei creează condiții favorabile în această direcție atât prin folosirea unor întrebări bine gândite, prin examinarea unor cazuri întâlnite în munca elevilor cât și, mai ales, punându-i pe aceștia în situația de a-și analiza mișcările, la început pe baza indicațiilor și aprecierilor celor pe lângă care lucrează, iar apoi numai pe baza observării proprii.

Se impune ca pretutindeni formarea deprinderilor de autocontrol să se bucure de atenția cuvenită din partea maștrilor-instrucții astfel încât elevii să poată aprecia în mod independent îndeplinirea corectă a lucrării sau operației pe care o au de executat, să găsească singuri mijloacele de a prevedea, preîntâmpina și înlătura cauzele eventualelor greșeli, fără a se adresa instructorului pentru orice dificultate. Cu cât maștrii-instrucții vor crea condiții mai bune pentru realizarea autocontrolului cu atât mai repede, mai conștient și mai temeinic se vor forma și dezvolta deprinderile practice ale elevilor și cu atât rezultatele instruirii vor fi mai bune.

Formarea deprinderilor de autocontrol în procesul instruirii practice trebuie să ia la început forma unor cerințe puse în fața elevilor de maștrii-instrucții, pentru ca apoi acestea să se transforme în cerințe proprii. Vom reuși să obținem acest lucru dacă vom urmări ca elevii să cunoască și să înțeleagă de la început necesitatea organizării raționale a activității la locul de muncă, organizare care influențează în mare măsură creșterea productivității muncii și a calității produselor, înlăturarea timpilor neproductivi, reducerea oboselei, prevenirea accidentelor. Aceeași importanță o are înțelegerea clară a scopului operației sau lucrării executate, precum și a regulilor și procedurilor celor mai potrivite ce urmează a fi aplicate. Toate acestea se realizează dacă instructorul verbal al maștrilor-instrucții în legătură cu demonstrarea procedurii de muncă este complet și precis. Insuficientă precizie în indicațiile verbale, la fel cu trecerea superficială peste unele chestiuni esențiale sau, dimpotrivă, instructorul cu prea multe amănunte dau rezultate slabe, frânează dezvoltarea deprinderilor de autocontrol.

Cunoașterea sculelor sub aspectul construcției și principiului minuirii de către elevi este esențială pentru reușita formării deprinderilor de autocontrol. În acest scop la tăierea metalelor cu dalta, bunăoară, este bine să-i îndrumăm pe elevi să pună accent pe controlul sculelor, pe modul de prindere a ciocanului, de fixare a semifabricatului, de prindere a dălții în mină, de executare a loviturii cu ciocanul.

Un rol deosebit de însemnat în formarea deprinderilor de autocontrol îl are folosirea schiței și a fișei tehnologice. Bazându-se pe indicațiile schiței și a fișei tehnologice elevii pot găsi singuri răspunsul la dificultățile ivite în procesul executării unei lucrări. Desigur, la început acest răspuns va fi aflat în urma activității comune a maștrilor și elevilor. Treptat însă, problemele respective vor putea fi rezolvate numai de elevi. În acest scop se cere combătută în mod sistematic tendința elevilor de a face apel la maștru pentru orice dificultate sau pentru a afla ce mai au de făcut, îndrumarea și controlul în cursul instructajului

Elevii Școlii profesionale „Timpuri noi” la practică în uzină

și principiului de funcționare a acestor instrumente ca și a metodelor de folosire a lor are o importanță deosebită. Observațiile în legătură cu această problemă ne arată că unui elevi comit greșeli elementare fiind lucrează cu anumite instrumente de măsurat. De exemplu, când folosesc rigla gradată, efectuează măsurarea de la marginea riglei nu de la reperul zero al acesteia. În ceea ce privește folosirea șublerului, s-a constatat că unii elevi, deși știu să-l minuiască în mod corect, nu reușesc să relateze exact rezultatele obținute, în timp ce alții fac greșeli în citirea diviziunilor, îndeosebi a zeimilor. De aici necesitatea de a se organiza cât mai multe și mai variate exerciții de măsurat pe piese felurite — prismatice, cilindrice, cu orificii etc. — pentru ca elevii să-și formeze deprinderi trainice și corecte în acest domeniu, să-și poată da seama singuri de eventualele lor greșeli.

În formarea deprinderilor de autocontrol o importanță foarte mare prezintă datele imediate furnizate de organele de simț (vizual, tactil, auditiv etc.). Aprecierile vizuale în operațiile de măsurare și control, „formarea ochiului”, cum se spune, este o cerință imperioasă, ea ajutându-i pe viitorii muncitori să fie în măsură a sesiza și aprecia cât mai precis dimensiunile, forma pieselor și calitatea suprafețelor executate.

Dar îndrumarea elevilor în executarea diferitelor minui de scule sau instrumente de măsurat și, în general, în activitatea practică nu trebuie să aibă caracter de tutelare. Se cere ca elevii înșiși să fie în stare a aprecia eventualele mișcări și minui necorecte sau de prisos, ca și mijloacele de remediere necesare.

Un rol deosebit de însemnat în formarea deprinderilor de autocontrol îl are folosirea schiței și a fișei tehnologice. Bazându-se pe indicațiile schiței și a fișei tehnologice elevii pot găsi singuri răspunsul la dificultățile ivite în procesul executării unei lucrări. Desigur, la început acest răspuns va fi aflat în urma activității comune a maștrilor și elevilor. Treptat însă, problemele respective vor putea fi rezolvate numai de elevi. În acest scop se cere combătută în mod sistematic tendința elevilor de a face apel la maștru pentru orice dificultate sau pentru a afla ce mai au de făcut, îndrumarea și controlul în cursul instructajului

curent fiind astfel organizate încât elevii să fie ajutați la timpul oportun. Dacă ajutorul vine prea devreme, ei nu se deprind să învingă singuri greutățile și astfel nu li se dezvoltă spiritul de independență. De asemenea, dacă sînt ajutați prea tîrziu, ne putem trezi în fața situației că și-au însușit procedee de lucru greșite. Elevii care nu au formată deprinderea de a se folosi de schița și fișa tehnologică pentru a-și reprezenta mintal ceea ce urmează să realizeze în practică întâmpină dificultăți în aplicarea diferitelor operații, inversează ordinea prelucrării pieselor, nu sesizează la timp cauzele care pot duce la rebutarea piesei și mijloacele de remediere a acestora.

Cînd elevii ajung să înțeleagă principiul care stă la baza fiecărui procedeu de măsură și control, să găsească în mod independent soluția folosind indicațiile din schița și fișa tehnologică, poate afirma că au început să-și formeze deprinderi de autocontrol.

ȘTEFAN LINUL
lector la I.P.C.D. Cluj

La cercul pedagogic

De curînd, în cadrul unui schimb de experiență, la cercul pedagogic al profesorilor din școlile cu profil agricol ale regiunii București au fost împărțite unele procedee folosite de profesorii de specialitate de la Școala profesională de mecanici agricoli din Roșiori în ceea ce privește construirea materialului didactic, ca și în ceea ce privește activitatea metodică.

Astfel, s-a arătat că în cabinetul de motoare al școlii au fost secționat piese de motoare Diesel 35—36 și 103, care apoi au fost montate pe panouri sistematizate pe capitole sau teme, ca de pildă mecanismul bielă-manivelă, mecanismul de distribuție, sistemul de ungere, sistemul de răcire etc.

Participanții la schimbul de experiență au studiat cu mult interes modul cum sînt folosite la școala din Roșiori panourile pentru predarea disciplinei „Motoare”. Aceste panouri, care cuprind diferite piese, subsamble sau sisteme ale motorului, pot fi scoase cu ușurință din locul lor de ghidare, întrucît se deplasează pe rulmenți. Rama cuprinzînd panopia cu piesele de motoare Diesel se poate deplasa pe două elemente paralele de ghidare astfel încît profesorii pot demonstra elevilor construcția pieselor, felul cum sînt asamblate și montate acestea, ca și funcționarea lor.

Rezultatele bune obținute prin utilizarea panourilor cu secțiuni de motoare au determinat colectivul școlii să treacă la construirea unor materiale de același tip pentru instruirea practică la lăcătușărie. Acestea pot fi prezentate în cele mai bune condiții elevilor datorită unui mecanism simplu care permite trecerea lor succesivă prin fața unui cadru ecran.

În atelierul școlii din Roșiori bancurile de lucru ale elevilor au fost confecționa-

te astfel încît întreaga grupă să poată urmări ușor pe maștru. De aceea ele nu cuprind cîte două posturi de lucru așezate față în față și despărțite printr-o plasă de sîrmă, așa cum se obișnuia înainte, ci un singur post de lucru așezat pe o latură, prevăzut cu menghină și cu sertare pentru scule, pentru aparate de măsură și control și pentru documentația tehnică.

La ședința cercului pedagogic al școlilor cu profil agricol din regiunea București s-a popularizat și experiența școlii profesionale pentru mecanizarea agriculturii din Roșiori și în ceea ce privește activitatea metodică. Aici s-a organizat un cabinet pedagogic unde sînt expuse diferite materiale metodice — planuri de muncă ale comisiilor metodice, panouri prezentînd desfășurarea proceselor tehnologice de executare a unor scule, planuri de lecții teoretice sau practice, grafice privind nivelul la învățură pe clase și ani de studii etc. Cadrele didactice, în special cele tinere sau care lucrează de puțin timp în învățămînt, au posibilitatea de a studia în acest cabinet numeroase probleme legate de buna desfășurare a instruirii teoretice și practice a elevilor.

Cercul pedagogic se ocupă de asemenea, în mod deosebit, de ridicarea nivelului pedagogic al maștrilor-instrucții, ajutîndu-i să se pregătească pentru cursul de minim pedagogic. În acest scop au avut loc pînă acum două lecții.

În planul de activitate al cercului pedagogic figurează și o serie de obiective privind efectuarea unor lucrări de cercetare științifică menite să contribuie la ridicarea nivelului pregătirii profesionale și pedagogice a profesorilor de specialitate și a maștrilor-instrucții.

Ing. agr.
STELIAN DUMITRACHE

Colaborare cu părinții

Colaborarea colectivelor didactice din școlile profesionale și tehnice cu părinții elevilor se extinde asupra unei game largi de probleme, care privesc nu numai felul cum se comportă aceștia, cum își pregătesc lecțiile sau cum își petrec timpul liber, ci și unele aspecte ale instruirii lor în producție. Iată de ce Școala profesională C.F.R. din Timișoara și-a propus să-i atragă pe părinți și la rezolvarea acestor aspecte, cu atât mai mult cu cît cei mai mulți dintre ei lucrează în sectoarele de producție ale atelierelor și Depoului C.F.R., unde elevii sînt pregătiți pentru viitoarea lor activitate profesională.

Chiar de pe acum s-au și obținut primele roade ale participării efective a părinților la instruirea și educarea în producție a ucenicilor școlii. În prima ședință comună de lucru, părinților care lucrează într-un anumit atelier sau sector de producție le-au fost remise liste cuprinzînd numele elevilor care efectuează practica în sectorul respectiv, anul de studii în care se află fiecare din aceștia și lucrările pe care trebuie să le execute conform programei de practică.

Acum membrii comisiei de organizare și îndrumare a practicii se bucură continuu de un ajutor efectiv și multilateral din partea majorității părinților care lucrează ca muncitori și tehnicieni în diferite ateliere ale Depoului C.F.R.-Timișoara. Aceștia îi ajută pe ucenicii ce lucrează alături de ei

să-și însușească mai rapid și mai temeinic tainele tehnicii și tehnologiei moderne de producție. Totodată ei se preocupă de modul cum se comportă elevii, îi ajută să folosească rațional timpul de practică etc.

În vederea obținerii unor rezultate cât mai bune în activitatea cu părinții, colectivul didactic al școlii a organizat recent pentru aceștia și un lectorat care să-i familiarizeze cu unele cunoștințe pedagogice de bază. Prima temă expusă în cadrul lectoratului s-a referit la etapele dezvoltării psihice a adolescenților, cu privire specială la trăsăturile principale ale evoluției psihofizice a elevilor din școlile profesionale și tehnice. În continuare vor fi expuse o serie de referate privind colaborarea școlii cu familia pentru educarea elevilor în spiritul dragostei față de muncă, rolul muncitorilor și al maștrilor din producție în pregătirea profesională și în educarea viitorilor muncitori etc.

Întărirea continuă a colaborării cu părinții elevilor care lucrează în diferitele sectoare de producție ale Depoului C.F.R. este considerată la Școala profesională C.F.R. din Timișoara drept unul din cele mai valoroase mijloace de îmbunătățire a instruirii și educării viitorilor muncitori.

Prof. FLORICA CRIGORESCU
Timișoara

Cercetind un exemplar de *Ficus elastica*

Sanctiuni educative

Disciplina liber consimțită — o știm cu toții — nu se poate realiza dintr-o dată. Puține colective de elevi ajung într-un timp scurt la un nivel superior de educație, care să-i pună pe membrii lor în afara oricăror perspective de a fi sancționați pentru anumite abateri de la disciplina școlară. Până în momentul în care se realizează pe deplin disciplina liber-consimțită, sancțiunea își are rațiunea ei pedagogică, scopul sancționării fiind educarea nu numai a elevului nedisciplinat, ci și a întregului colectiv.

Cred, în ceea ce mă privește, că una dintre condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o sancțiune pentru a-și atinge scopul este grija pedagogului de a convinge pe elev de greșeala lui și de obiectivitatea sancționării. Acest lucru se poate realiza dacă greșelile elevilor sunt analizate cu calm și competență.

În activitatea mea de profesor și de director am fost pus deseori în situația de a analiza faptele și de a-i convinge pe elevi de greșeala lor, făcându-i să înțeleagă rațiunea sancțiunii date. În aceste cazuri, analiza am făcut-o cel mai adesea în fața clasei și sancțiunea am pronunțat-o tot acolo. De cele mai multe ori am cerut și concursul părinților, făcându-i să afle chiar de la copiii lor cauza sancționării. În felul acesta părințele cunoaște bine faptele și, încuviințând sancțiunea, contribuie direct la educarea copilului.

O astfel de situație am întâlnit chiar săptămînile trecute. Un elev a avut o atitudine necorespunzătoare față de profesora de fizică. Chiar înainte de intervenția mea elevul și-a dat seama de greșeala lui, dar a primit cu indiferență sancțiunea dată. Mai greu i-a venit însă cînd i s-a cerut să relateze tatălui său cele întâmplate. A doua zi tatăl, chemat de noi, a venit la școală. Ne-a relatat că fiul său îi vorbește de greșeala făptuită și că el însuși i-a arătat pe un ton categoric, în urma celor aflate, consecința unei astfel de atitudini. Elevul și-a cerut scuze de la profesora din proprie inițiativă, iar față de mine și de tatăl său a arătat cu toată sinceritatea că își înțelege greșeala. Sînt convins că într-adevăr așa este și că el nu va mai greși. Mi-am dat seama elar de aceasta din felul cum a vorbit, cum a rostit fiecare cuvînt.

Pronunțarea unei sancțiuni fără a convinge pe elev și familia de greșeala săvîrșită poate avea drept consecință o denaturare a faptelor și o solidarizare greșită a părinților cu copiii lor. Nu de mult am cerut scăderea notei la purtare a unei eleve

pentru o abatere evidentă de la disciplina școlară. Am neglijat însă să discut mai mult cu ea și să stau de vorbă cu părinții. Consecința: peste câteva zile mama s-a prezentat la școală reproșându-mi prea multa severitate. Ce se întîmplase? Eleva, pozînd într-o adevărată victimă, își făcuse din părinți aliați. Este limpede că în asemenea situații munca pedagogului devine mult mai dificilă, că el nu mai poate acționa cu suficientă eficacitate asupra elevului.

Se cere în același timp ca profesorul care a pronunțat o sancțiune să și urmărească aducerea ei la îndeplinire. E drept, rare ori se văd elevi refractari la executarea unei sancțiuni. Din cînd în cînd, însă, unii din ei profită de multele preocupări ale noastre și se prefac că au uitat de sancțiunea primită. Asemenea situație nu este numai neadecvată, ci și dăunătoare pentru elev și pentru colectiv. Ea îi face să creadă că profesorii sînt slabi, că-și pot permite orice fiindcă pînă la urmă rămîn de fapt nepedeșiți.

O sancțiune, oricît de meritată, nu-și atinge scopul dacă îi lasă elevului impresia unei răfueli sau a unui abuz de autoritate. Mai ales cei certați cu disciplina sînt tentați să interpreteze în felul acesta atitudinea profesorului față de ei. În astfel de situații ni se cere să intensificăm munca educativă pînă la înlăturarea acestei concepții eronate din mintea elevilor. De multe ori s-au prezentat la mine astfel de elevi „năpăstuiți”. I-am ascultat cu răbdare și le-am promis că voi analiza faptele. Între timp, m-am ocupat mai mult de ei și le-am atras atenția ori de cîte ori s-au abatut de la disciplina școlară, convingîndu-i că nimeni nu urmărește, prin sancțiunile date, decît ferirea lor de influențele dăunătoare și integrarea lor în colectivul clasei.

În general, cînd se vorbește despre sancțiuni se ignorează efectul educativ al muștrării în fața clasei sau în fața directorului, aducerea elevului în consiliul pedagogic, uneori chiar în adunările pe clasă ale părinților. Dimpotrivă, se vedește oarecare grabă în aplicarea unor sancțiuni mai aspre. În școala noastră ne-am străduit să facem uz cit mai rar și numai în cazurile cele mai grave de sancțiuni maxime. Am luptat de asemenea, împotriva abuzului de sancțiuni, fiind convins că acesta nu poate duce decît la slăbirea eficacității educative a sancțiunilor.

În legătură cu problema în discuție s-ar putea spune multe, analizîndu-se diferitele ei laturi. Întrucît nu mi-am propus să

epuizez subiectul, mă voi referi la încă un singur aspect al lui.

Se spune de obicei că nu este bine să se revină asupra unei sancțiuni chiar dacă cel care a dat-o este convins că a greșit. Se pot aduce, firește, multe argumente în favoarea acestei teze. Eu însă cred că nu este bine să se procedeze rigid. Elevul poate executa o sancțiune nemeritată, însă efectul educativ nu va mai fi cel scontat. Îmi amintesc de exemplu de o elevă pe care am muștrat-o în fața clasei, deși nu era vinovată. A plîns o oră întregă susținîndu-și nevinovăția. Cercetînd mai bine, m-am convins că avea dreptate. Am reabilitat-o pe loc în fața clasei. Peste două zile, eleva a venit la mine și mi-a mulțumit că am fost drept cu ea. Am înțeles ce mult o frămîntase întîmplarea și cît ar fi durut-o persistența mea în menținerea sancțiunii cu orice preț.

Am asistat chiar în toamna aceasta la o scenă care mi-a dat mult de gîndit. O profesoară sancționase o elevă. Aceasta o ruga să mai cerceteze faptele. „Am cercetat. E deajuns. Eu nu revin asupra celor spuse odată”. Am stat mai apoi de vorbă cu profesoara. A fost imposibil să o conving că era necesar să mai reflecteze asupra celor întîmplate și, la nevoie, să revină asupra hotărîrii luate. Ulterior s-a dovedit însă că cercetase superficial, că sancțiunea stabilită era neadecvată.

Poate vor fi și printre cititorii acestor rînduri unii care mă vor dezaproba. Sînt dispus să ascult contraargumente, însă deocamdată am convingerea că revenirea asupra unei sancțiuni nu știrbește autoritatea profesorului dacă ea se întemeiază pe prestigiul acestuia, pe seriozitatea și pricepera lui, nu pe folosirea arbitrară a unor drepturi acordate de regulamentele școlare. Totuși, din toate acestea nu aș vrea să se creadă că revenirea asupra hotărîrii noastre poate să devină obișnuință în activitatea pedagogică. Mult mai bine este să studiem temeinic, de la bun început faptele, pentru a nu fi puși în situația să acordăm pedepse pe nedrept sau să revenim asupra lor.

Din punct de vedere educativ, problema sancțiunilor este strîns legată de aceea a recompenselor. Despre eficacitatea și scopul lor educativ cred că este necesar a se discuta într-un articol separat.

Prof. I. POPESCU
Director adjunct
la Școala medie „Gh. Lazăr”
din București

Acțiuni cît mai folositoare

Colectivul pedagogic de la Casa pionierilor din Constanța și-a propus ca în acest an școlar să îmbogățească mijloacele muncii cu pionierii prin inițierea unor acțiuni cît mai atrăgătoare, menite să fină mereu treaz interesul copiilor pentru cercul pe care și l-au ales și în același timp să cultive în inimile lor trăsăturile morale și de caracter specifice omului de tip nou.

De exemplu, pentru sporirea efectului educativ al activității din cercul fotografiilor amatori, paralel cu eforturile pentru a le transmite copiilor tehnica fotografierii, ei vor fi îndemnați să găsească cele mai semnificative aspecte din viața orașului nostru înnoit. Materialul realizat va fi prezentat în cadrul primei expoziții a micilor fotografi amatori din oras, cu tema: „Constanța, azi”.

Cercul literar și biblioteca și-au propus să pregătească și să prezinte scenele ca „Împărăția semnelor de punctuație”, montaje literare, dramatizări și alte manifestări care vor constitui mijloace eficiente de luptă pentru exprimarea corectă, orală și scrisă a copiilor chiar din primele clase ale școlii de cultură generală.

Tot în scopul sprijinirii procesului de învățămînt, cercurile de științe naturale, radiofonie și telecomunicații — cu concursul membrilor lor și al micilor actori amatori din colectivul de artă dramatică — vor prezenta în cadrul matineelor și serateelor științifice experiențe de chimie și fizică din cele mai interesante și vor reliefa deosebita importanță a acestor obiecte de studiu pentru viață, pentru cunoaște-

rea și stăpînirea de către om a fenomenelor naturii.

Foarte apreciate au fost în anii trecuți spectacolele formațiilor artistice ale Casei pionierilor. De aceea și în acest an școlar o preocupare de seamă a instructorilor de la Casa pionierilor a constituit-o alegerea repertoriului pentru fiecare cerc artistic. Ansamblul coral va pregăti cîntece pionierești despre patrie și partid, ca și creații dintre cele mai valoroase ale compozitorilor clasici. În colaborare cu cercul de artă dramatică va prezenta montaje literar-muzicale ca „Trăiască Republica Populară Romînă”, „Partid iubit, părinte drag”.

Cercul de artă dramatică și-a axat activitatea pe realizarea unor scenele care oglindesc viața grupelor și a detașamentelor, preocupările lor în vederea ridicării nivelului la învățătura al pionierilor și școlarilor. De exemplu, se vor prezenta dramatizări ca „Procesul notator mîci”, „De ce s-a certat Ionel cu limba romînă” ș.a.

Studioul experimental al micilor actori amatori, înființat cu doi ani în urmă, va continua să prezinte spectacole de teatru urmate de discuții, care vor contribui atît la îmbunătățirea muncii cercului, cît și la întărirea activității echipelor de teatru din școli.

Iată cîteva din preocupările unora din cele 16 cercuri care funcționează la Casa pionierilor din Constanța și care — alături de toate celelalte cercuri — urmăresc promovarea noului, găsirea unor forme și metode noi în munca specifică a caselor de pionieri.

AUREL FILIPESCU
Constanța

Lectura elevilor

Cultivarea dragostei pentru cărți, a gustului pentru citit într-o sarcină tuturor cadrelor didactice din școală. Împreună cu toți profesorii — cu părinții și cu organizația de tineret, deci cu toți cei ce se ocupă de educația elevilor — profesorul de literatură va reuși mai lesne să-i facă pe aceștia să îndrăgească izvorul nesecat de adevăr și de înțelepciune al cărților.

În îndrumarea lecturii elevilor un rol important îl au discuțiile duse în cadrul orei de dirigiență și în afara ei, discuții care să evidențieze necesitatea unei lecturi bogate, faptul că aceasta contribuie la formarea culturii generale a elevilor, la îmbogățirea gîndirii și imaginației lor, la formarea lor ca cetățeni vrednici ai patriei.

La lecții, în orele de dirigiență ca și în pauză, în timpul liber etc., dirigenții are nenumărate ocazii să dezvolte interesul copiilor pentru carte. Dar nu pentru orice carte, ci pentru cartea bună. El este chemat să combată lectura cărților cu caracter decadent, senzational (pe rare unii elevi, din fericire foarte puțini la număr, încă le mai citesc), scofînd în evidență faptul că acestea nu se integrează nicidecum în sfera literaturii, ci reprezintă doar o obiectă maculatură publicată odinioară pentru josnice interese comerciale și pentru abaterea tineretului de la adevăratele probleme ale vieții. Dirigenții pricepuți știu să discute cu elevii această problemă astfel încît în sufletul acestora să crească interesul pentru cartea bună și repulsia, disprețul față de lecturile dăunătoare.

În discuțiile mele cu elevii adesea le povestesc cîte un pasaj

dintr-o operă literară, alegîndu-l dintre cele mai vii, mai emoționante. În felul acesta le stîrnesc curiozitatea față de întîmplările anterioare și cele ce vor urma, ceea ce îi îndeamnă să citească opera.

Inițiriile cu scriitorii organizate de dirigenți, de cercurile literare, de organizațiile de tineret trezesc interesul elevilor pentru operele acestora. Așa s-a întîmplat, de exemplu, în școala noastră, în urma întîlnirilor elevilor cu prozatorul Dumitru Mircea, care le-a vorbit despre geneza romanului său „Piine albă”, sau cu poetul Ștefan Iureș, care le-a dat explicații despre geneza poeziei „Doi piloți”.

Nu e suficient să ne oprim la stimularea interesului pentru citit ci, în același timp, avem datoria să controlăm efectul produs de lectură asupra elevilor.

Căutînd să-i fac pe elevi să nu citească doar de dragul de a citi, mai ales la clasele mari îi pun cit mai mult în situația de a reflecta asupra operei citite. În această privință sînt folositoare referatele orale, recenzile, ca și împărțirea impresiilor, discuțiile între elevi pe marginea unor opere citite, însemnarea problemelor dezbătute de acestea, a trăsăturilor caracteristice unui personaj îndrăgit, a concluziilor desprinse. Bine înțeles, am grijă ca toate acestea să fie astfel făcute încît să nu se ajungă la supraîncărcare.

Am arătat doar cîteva din preocupările pentru educarea elevilor prin mijlocirea lecturii, pentru dezvoltarea dragostei lor pentru carte. Este limpede că folosind această cale, vom face ca munca de educare să fie cit mai bogată în roade.

Prof. VALER OROS
Baia Mare

Oră de compunere

Alegerile sindicale în școli

Problemele muncii profesionale în dezbaterile adunării de alegeri

Darea de seamă prezentată în adunarea membrilor grupei sindicale de la Școala de 8 ani nr. 15 din Brașov a analizat pe larg activitatea desfășurată de membrii de sindicat în vederea îmbunătățirii neconținute a procesului instructiv-educativ. Ea a vorbit despre munca rodnică dusă de grupa sindicală în vederea ridicării nivelului profesional al învățătorilor și profesoriilor, despre acțiunile întreprinse în scopul creșterii procentului de elevi promovați și al combaterii mediocrității. Față de anul trecut s-au dobindit în acest sens succese evidente. Pe școală, procentul de promovați a atins cifra de 99 la sută. O dovadă concludentă a îmbunătățirii calității cunoștințelor elevilor o constituie și numărul în continuă creștere al notelor de 8, 9 și 10.

Grupa sindicală, sub permanenta îndrumare a organizației de partid, a contribuit larg la obținerea acestor succese. De pildă, grupa s-a îngrijit ca fiecare învățător și profesor să-i fie repartizate sarcini concrete din planul de muncă al școlii, a organizat schimburi de experiență, interasistențe și lecții deschise, pentru ca metodele bune ale unor profesori și învățători să fie cunoscute de toate cadrele didactice.

Apreciind activitatea grupei sindicale, profesorii Iosif Ochiu,

Dumitru Belea și învățătoarea Victoria Negrea au scos în evidență acțiunile întreprinse pe linia continuării ridicării a măiestriei pedagogice. Ei s-au ocupat în cuvântul lor de eficiența schimburilor de experiență organizate între învățători și profesori în legătură cu îmbunătățirea sistemului de predare la clasa a IV-a, cu necesitatea notării ritmice a elevilor. Au fost evidențiați în adunare, pentru modul exemplar în care au reușit să-și îmbunătățească munca în acest domeniu, tovarășii Dumitru Vicol, Elena Ștefan, Gabriela Slakovits, Margareta Iovănuț și alții.

Participanții la discuții au vorbit cu mândrie despre succesele obținute, cu sprijinul grupei sindicale, în munca dirigintilor, a comisiilor metodice. Ei n-au trecut însă cu vederea unele deficiențe ce s-au mai manifestat în munca grupei. S-a subliniat, de pildă, că în unele cazuri schimburile de experiență au avut un caracter formal și că uneori nu s-a urmărit cum se aplică și ce eficacitate au măsurile luate.

Printre problemele activității profesionale din școală s-a discutat și despre legătura cadrelor didactice cu familia elevilor. S-a subliniat că, având sprijinul sindicatului, lectoratele cu părinții, conferințele ținute de învățători și profesori la Uzinele de tractoare, la fabricile „Cauciucul” și

„Timpuri noi” au contribuit substanțial la stringerea legăturilor între școală și părinți.

Numerosi vorbitori s-au ocupat în cuvântul lor de modul în care munca profesională a membrilor de sindicat a fost completată de activitatea lor culturală. Cadrele didactice din școală au ținut, în perioada la care s-a referit darea de seamă, numeroase conferințe în diferite întreprinderi și la sate, au dus o activitate rodnică în cadrul cercului de citit din cartier, au făcut parte din brigăzi științifice. Directoarea școlii, tovarășa Ilie Magda, a arătat în cuvântul său sprijinul pe care conducerea școlii l-a primit din partea grupei sindicale afit în mobilizarea membrilor de sindicat la îmbunătățirea continuă a muncii instructiv-educative, cit și la buna desfășurare a activității obștești.

În cadrul discuțiilor s-au făcut numeroase și valoroase propuneri menite să ducă la îmbunătățirea muncii sindicale în toate domeniile. Ținând seama de recomandările făcute în adunare de către membrii de sindicat, biroul nou ales al grupei sindicale va reuși să-și aducă din plin contribuția la mobilizarea tot mai activă a cadrelor didactice pentru îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere ce le revin în pregătirea multilaterală a elevilor.

M. PAVEL

CORESPONDENȚA

Îndrumarea pedagogică și metodică a muncii învățătorilor și profesorilor capătă un caracter tot mai intens pe măsură ce școlile pătrund mai adânc în desfășurarea activității lor. Despre această îndrumare ne vorbesc multe din scrisorile sosite în ultima săptămână în redacție.

● Secția de învățămînt a raionului Ilia, ne scrie corespondentul nostru **Ion Blaj**, acordă o deosebită atenție îndrumării corpului didactic din școlile raionului prin mijlocirea cercurilor pedagogice, în cadrul cărora, pe lângă organizarea lecțiilor deschise și a schimbului de experiență, se prezintă interesante comunicări științifice.

Bunăoară, profesorii de matematică și fizică au ascultat recent, la cercul lor, un referat privind realizarea legăturii cunoștințelor de specialitate cu practica. Profesorii de limba română, la rândul lor, au ascultat o expunere în legătură cu opera lui Mihail Eminescu.

Căutînd să dea activității din cercurile pedagogice un caracter cât mai eficient, secția de învățămînt a raionului Ilia își propune să invite, pentru expunerea unor teme, și cadre din învățămîntul superior.

● **Tov. Gheorghe Movilă**, director adjunct la Școala medie din Comănești, raionul Moinești, ne face cunoscută în corespondența sa preocuparea continuă a colectivului de conducere a școlii pentru îndrumarea muncii corpului didactic în scopul îmbunătățirii procesului instructiv-educativ.

Bune rezultate în această privință au dat ședințele în care se analizează, pe obiecte, activitatea didactică. La primele ședințe de acest fel s-a analizat cum se desfășoară predarea limbii române și a matematicii. Ședințele au prilejuit realizarea unui util schimb de experiență între profesorii de specialitate, popularizarea metodelor bune, ca și luarea unor măsuri pentru remedierea lipsurilor constatate în predarea obiectelor respective. Într-o altă ședință s-a analizat cum contribuie predarea desenului, muzicii și educației fizice la pregătirea multilaterală a elevilor.

Utile s-au dovedit de asemenea și discuțiile pe care conducerea școlii le poartă săptămînal cu profesorii asupra activității lor didactice, asupra problemelor ce le întîmpină în predare.

Munca de îndrumare permanentă a colectivului didactic pe care o desfășoară conducerea școlii se face tot mai mult simțită prin rezultate bune ce se obțin în procesul instructiv-educativ.

● Orientate de organele locale de învățămînt, cadrele didactice din orașul Sibiu — ne scrie într-o corespondență tovarășul **Vasile Marcovici** — acordă o deosebită grijă organizării timpului liber al elevilor, creîndu-le posibilitatea să-și petreacă în mod cât mai util.

Bunăoară, pentru a stimula dragostea elevilor pentru muzica simfonică și pentru a contribui la educarea lor estetică, școlile din Sibiu au fost îndrumate să organizeze periodic, în colaborare cu Filarmonica din localitate, concerte-lecție pe anumite teme care corespund programei de învățămînt. Recent a avut loc primul program din acest an școlar, la care au participat peste 1600 de elevi.

M. R.

BIBLIOGRAFIE

A apărut revista **LIMBA ROMINĂ**, nr. 5, 1963

În sumar :

Omagiu academicianului Iorgu Iordan, ISTORIA LINGVISTICII ROMINEȘTI : 125 de ani de la nașterea lui Bogdan Petriceicu-Hasdeu.

ACAD. AL. ROSETTI : Bogdan Petriceicu-Hasdeu și studiul limbii române.

LUCIA WALD : Hasdeu și problemele de teorie a limbii.

C. POGHIRC : B. P. Hasdeu indo-europenist.

LINGVISTICA GENERALĂ SOLOMON MARCUS : Modelarea matematică a limbii.

P. MICLĂU : Semnul lingvistic.

GRAMATICA ȘI VOCABULAR Probleme și aspecte ale analizei sintactice.

FLORICA FICSINESCU : Un fals comparativ de superioritate, DUMITRU NICA : Locuțiunile substantivale în limba română. ILE DAN : Un vocativ regional. PROCOPIE JITARIU : Glosar regional. Regiunea Suceava (raionul Gura Humorului, comuna Berchisesti).

FILOLOGIE

N. A. URȘU : Argumente noi în sprijinul paternității lui Bălcescu asupra Cîntărilor Romîniei. ION I. ROMAN : Un Apostol brașovean din secolul al XVII-lea.

LIMBA LITERARĂ

ELENA STINGACIU : Note despre convertirea unităților frazeologice în limba actuală. ANA CANARACHE : Note asupra procedurii de „apropiere” în stilul narativ. IN MEMORIAM : GHEORGHE NEDIOGLU (Al. Graur).

CONCURS

Institutul pedagogic din Timișoara publică concurs pentru ocuparea următoarelor posturi :

1) conferențiar la catedra de istorie, disciplină Istoria medie a romînilor poz. 1 din statul de funcțiuni;

2) conferențiar la catedra de chimie, disciplină Chimia generală — chimizarea agriculturii, poz. 4 din statul de funcțiuni;

3) conferențiar la catedra de chimie, disciplină Chimia organică, poz. 3 din statul de funcțiuni;

4) conferențiar la catedra de educație fizică, disciplină Teoria educației fizice poz. 1 din statul de funcțiuni;

5) conferențiar la catedra de muzică, disciplină folclor, poz. 3 din statul de funcțiuni;

6) conferențiar la catedra de instrumente muzicale, disciplină pian, poz. 1 din statul de funcțiuni.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț, la rectoratul Institutului pedagogic din Timișoara, spl. T. Vladimirescu nr. 10 o cerere însoțită de următoarele acte : diploma de studii în copie legalizată; diploma de doctor sau candidat în științe, în copie legalizată; lucrările științifice; caracterizarea profesională și socială întocmită de instituția unde lucrează; memoriu de activitate didactico-științifică; autobiografia.

Informații suplimentare se pot primi la serviciul planificării și organizării muncii, al Institutului.

Rezultatele concursului pentru elaborarea manualelor școlare

Editura didactică și pedagogică aduce la cunoștință celor interesați rezultatele concursurilor lansate în septembrie 1962 și februarie 1963 în vederea elaborării unor manuale pentru învățămîntul de cultură generală.

Manuscrisele necuprinse în tabelul de mai jos nu au reușit la concurs.

I. Limba română, clasa a II-a

— motto : „Pentru copiii noștri” — mențiune, în valoare de lei 1500.

II. Limba română clasa a III-a

— pseudonim : „Colmitanțec” — mențiune, în valoare de lei 2000.

III. Algebra clasa a VIII-a

1) pseudonim : „Mărășești” — premiul II, în valoare de lei 6000. Manuscrisul a fost propus spre editare;

2) pseudonim : „Sistem” — premiul III, în valoare de lei 4000;

3) pseudonim : „Euler” — mențiune, în valoare de lei 2000.

IV. Elemente de analiză matematică, clasa a XI-a

1) motto : „Per scientiam ad veritatem” — premiul I, în valoare de lei 10000. Manuscrisul a fost propus spre editare;

2) pseudonim : „Savca Benobo” — premiul II, în valoare de lei 8000;

3) pseudonim : „Cristian Tilmațiu” — mențiune, în valoare de lei 1000.

V. Fizica, clasa a VIII-a

1) pseudonim : „Ion I. Ion” — premiul II, în valoare de lei 6000. Manuscrisul a fost propus spre editare;

2) pseudonim : „Negoiu” — premiul III, în valoare de lei 4000;

3) pseudonim : „T. Prahoveanu” — mențiune, în valoare de lei 2000.

VI. Chimia, clasa a VIII-a

1) pseudonim : „Năvodari” — premiul III, în valoare de lei 4000. Manuscrisul a fost propus spre editare;

2) pseudonim : „Retorta” — mențiune, în valoare de lei 2000;

3) pseudonim : „A. Tom” — mențiune, în valoare de lei 2000.

VII. Igiena, clasa a VII-a

1) pseudonim : „Bogdanin Nicolae” — premiul II, în valoare de lei 6000. Manuscrisul a fost propus spre editare;

2) motto : „Minte sănătoasă, în corp sănătos” — premiul III, în valoare de lei 4000;

3) pseudonim : „N. Hodăceanu și M. Imbuzan” — mențiune, în valoare de lei 2000;

4) motto : „Igiena începe și se termină cu profilaxia” — mențiune, în valoare de lei 1000.

Rezultatele la celelalte manuale scoase la concurs — și anume: Muzica, clasa a VIII-a, pentru școli cu limba de predare română; Muzica clasa a VIII-a, pentru școli cu limba de predare maghiară; Muzica clasa a VIII-a, pentru școli cu limba de predare germană; Desenul, clasa a VIII-a și Noțiuni de biologie, clasa a VII-a — vor fi comunicate ulterior.